

USNESENÍ

Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Lucie Trejbalové a soudců Mgr. Karolíny Tylové, LL.M. a Mgr. Zdeňka Macháčka ve věci

žalobce: X, narozený dne X
t. č. X
sídlem X
zastoupen opatrovníkem Ladislavem Lakatošem,
bytem Rozhonova 2332/12, Prostějov

proti

žalované: Vězeňská služba České republiky, Věznice Rýnovice
sídlem Belgická 3765/11, Jablonec nad Nisou

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem

takto:

- I. Žaloba se odmítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Zdejšímu soudu byla dne 31. 3. 2023 doručena žaloba proti nezákonnému zásahu správního orgánu. Žalobce prostřednictvím opatrovníka uvedl, že se nachází ve výkonu trestu odnětí svobody u žalované a popsal vzájemnou komunikaci opatrovníka s žalovanou. Dle žaloby je opatrovník přesvědčen, že prostředí věznice není pro žalobce, jenž je omezen ve svéprávnosti, vhodné, nedostává se mu zde dostatečné zdravotní péče a opatrovník mu zde nemůže činit nákupy. V petitu žaloby žalobce požádal, aby soud ve smyslu § 85 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), pouze určil toto:
 1. Vězeňská služba má povinnost umožnit opatrovníkovi uplatnit práva k ochraně práv žalobce a musí ve všem dát možnost opatrovníkovi, aby jakékoli konání bylo konzultované s opatrovníkem, který bude rozhodovat o daném postupu, aby nedošlo k porušení práv žalobce.
 2. V celé České republice není vězení, které by mohlo poskytnout lékařskou péči, kterou potřebuje žalobce kvůli svému zdravotnímu stavu, neboť potřebuje asistenta ke všemu 24 hodin denně.

3. Vězeňská služba nemá oprávnění rozhodovat o psychickém stavu žalobce a také praktický lékař nemá oprávnění rozhodovat o psychickém stavu žalobce.

4. Krajské státní zastupitelství při výkonu dohledu nad výkonem trestu má povinnost dohlížet na poskytování lékařské péči podle ustanovení § 16 odst. 6 a 7) zákona č. 169/1999Sb., o výkonu trestu.

2. Podle § 82 s. ř. s. každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu, nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.
3. Podle § 85 s. ř. s. je žaloba nepřípustná, lze-li se ochrany nebo nápravy domáhat jinými právními prostředky; to neplatí v případě domáhá-li se žalobce pouze určení, že zásah byl nezákonný.
4. Podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. nestanoví-li tento zákon jinak, soud usnesením odmítne návrh, jestliže soud o téže věci již rozhodl nebo o téže věci již řízení u soudu probíhá nebo nejsou-li splněny jiné podmínky řízení a tento nedostatek podmínek je neodstranitelný nebo přes výzvu soudu nebyl odstraněn, a nelze proto v řízení pokračovat.
5. Podanou žalobou žalobce žádá soud, aby vyslovil žalobcem formulovaná prohlášení. Jedná se však o zcela obecné proklamace, k jejichž učinění není správní soud povolán. Soud nevyzýval žalobce, resp. jeho opatrovníka k odstranění vad žaloby, když z jejího jasně formulovaného petitu je zřejmé, čeho má být v soudním řízení dosaženo. Žaloba je označena jako zásahová, konkrétně s odkazem na § 85 s. ř. s. zásahová určovací. Žalobce však v kontrastu s tím nežádá určení nezákonnosti konkrétně vymezeného zásahu, k němuž došlo v minulosti a jenž byl ukončen. Jím formulovaný určovací petit směřuje ke zcela obecnému konstatování aktuálního skutkového a právního stavu. Tím se však žaloba mýlí s podstatou žaloby na ochranu před nezákonným zásahem, kterou je správní soud schopen náležitě věcně projednat.
6. V daném případě zcela chybí podmínka řízení spočívající v přijatelném tvrzení nezákonného zásahu (srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 11. 2017, č. j. 7 As 155/2015-160, bod 63; judikatura správních soudů dostupná na www.nssoud.cz). V soudním řízení správním neexistuje žalobní typ, na jehož podkladě by byl soud oprávněn a povinen činit obecné proklamace, jež žalobce žádá. Vzhledem k uvedenému soudu nezbylo, než podanou žalobu s odkazem na § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. odmítnout.
7. Nad rámec uvedeného soud k otázce nadnesené v první části žalobního petitu dodává, že usnesením ze dne 22. 2. 2023, č. j. 59 A 3/2023-37, odmítl konkrétněji formulovanou zápůřčí zásahovou žalobu téhož žalobce brojící proti zásahům do činnosti žalobcova opatrovníka ze strany žalované. Žalobce, resp. jeho opatrovník zde byl soudem odkázán na iniciaci dozorové činnosti státního zastupitelství ohledně dodržování právních předpisů při výkonu trestu odnětí svobody, a jeho žaloba byla odmítnuta podle § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 85 s. ř. s. I v případě, kdy by soud ne zcela v duchu výslovného textu nyní projednávané žaloby vyložil bod 1. jejího petitu tak, že se žalobce domáhá přímo uložení povinnosti žalované, a jde tedy o žalobu zápůřčí, trval by v tomto rozsahu nadále

v předchozím rozhodnutí uplatněný důvod pro odmítnutí žaloby. Žalobce totiž na předchozí rozhodnutí soudu zjevně zareagoval podáním nyní projednávané žaloby, kterou za účelem potlačení její subsidiární povahy vymezuje jako určovací, namísto řešení situace prostřednictvím státního zastupitelství, k čemuž jej soud i nyní nabádá.

8. Přistoupí-li žalobce v budoucnu k podání zásahové žaloby, musí taková žaloba směřovat proti konkrétně a individualizovaně vymezenému nezákonnému zásahu, který se stal a jehož nezákonnost má soud určit (určovací žaloba), nebo který nadále trvá a jehož pokračování má soud zamezit (zápůrčí žaloba). V posledně uvedeném případě je však nejprve třeba využít jiného prostředku ochrany, pokud jej právní řád žalobci nabízí.
9. Z uvedených důvodů soud podanou žalobu odmítl. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto dle § 60 odst. 3 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá na jejich náhradu právo.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Liberec 13. dubna 2023

Mgr. Lucie Trejbalová
předsedkyně senátu

